וחלב אשה מטמאין טומאת משקין ברביעית רוקו זובו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעיין (א) א] חלב נמי נטמא טומאה חמורה בכל שהוא כזובו ורוקו אלא שמע מינה מקום חלב אשה לאו מעיין הוא ב] אי הכי קשיא הא מתניתא ג] (ב) ואמר רבא מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון מי סברת שלא לרצון דאמר דלא ניחא ליה לא מאי שלא לרצון (ג) ד] דאמר דדעתיה דתינוק קריבא לגבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור: אבל אוכלין טמאין וכו': ה] למה לי שהייה דקתני ושהה אמר רב יהודה הכי קתני ו] אבל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ושהה באכילתן ובשתייתן כדי אכילת פרס ונכנס למקדש חייב: ר"א אומר כו': א]ת"ר [1]יין ושכר אל תשת יכול אפילו כל שהוא אפילו מגתו את"ל ושכר אין אסור אלא כדי לשכר וכמה כדי לשכר רביעית יין בן מ' יום אם כן מה ת"ל יין לומר לך ז] שמוזהרין עליו כל שהוא ומוזהרין עליו מגתו ר' יהודה אומר יין אין לי אלא יין שאר משכרין מנין ת"ל ושכר אם כן מה ת"ל יין ח] על היין במיתה ב)ועל שאר ט] ג)משקין באזהרה ר' י] ג)אליעזר אומר יין אל תשת ד)ושכר אל (ד) יא] תשתהו כדרך שכרותו הא אם הפסיק בו או נתן לתוכו מים כל שהוא פטור במאי פליגי תנא קמא סבר גמרינן [2]שכר שכר מנזיר ור' יהודה לא יליף שכר שכר מנזיר ור' ה)אליעזר סבר מאי יב] שכר מידי דהוא משכר יג] כמאן אזלא הא דתניא ו)אכל דבילה קעילית ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש ז)ושימש ח)לוקה כמאן כר' יהודה אמר רב יד] יהודה בר אחותאי הלכה כרבי טו] ט)אליעזר י)וקרי רב עליה דרבי אלעזר טובינא דחכימי רב אחא דהוצל הוה נידרא עלה דביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל זיל האידנא ותא למחר כ)דרב לא מוקי אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אמר ליה והאמר רב הלכה כר' אלעזר טז] ומר הוא דקא רמי ביה מיא אמר ליה הא לא קשיא הא ברביעית הא ביותר מכדי רביעית ת"ר [3]ולהבדיל בין הקודש ובין החול אלו יז] דמין וערכין חרמין והקדשות בין הטמא ובין הטהור אלו טמאות וטהרות ולהורות זו הוראה את כל החוקים אלו מדרשות אשר דבר ה' זו הלכה ביד משה זה תלמוד יכול אף המשנה ת"ל ולהורות ר' יוסי בר' יהודה אומר יכול אף תלמוד ת"ל ולהורות כמאן אזלא הא דתניא ל)יצא שרץ טמא וצפרדע טהור ששתויי יין מורין בהן הוראה נימא רבי יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן אפי' תימא רבנן ושאני הכא דזיל קרי בי רב הוא אמר רב מ)הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה והא רב לא מוקים אמורא יח] מיומא טבא לחבריה משום שכרות שאני רב דאורי מורי וניקם דלא לורי נ)כל היכא דיתיב רב ס)לא סגי ליה בלא הוראה:

מתני' ע)יש אוכל אכילה אחת פ)וחייבין עליה ארבעה חטאות צ)ואשם אחד טמא שאכל חלב (ה) והיה נותר מן המוקדשין ביוה"כ ר' מאיר אומר אם היה שבת והוציאו (ו) יט] חייב אמרו לו אינו מן השם:

גמ'

וחלב האשה מטמא טומאת משקין ברביעית. ואם תאמר כיון דמשקה הוי מן התורה כדמשמע בפרק דם הנדה (נדה נה:) דקאמר למעות עינו דכתיב ותשקמו בדמעות שליש (תהלים פ) וחלב דכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו (שופטים ד) א"כ ליטמא בכל שהוא כמו שאר משקין כדמשמע פר' קמא דפסחים (דף יד.) כג] דקאמר (אי) דליכא משקה בהדי בשר ואין רגילות שיהא רביעית מים נדבק בבשר וגם פרק קמא דהתם (דף יז:) קאמר משקה דמטבחייא דכן לא אמרן אלא ברביעית דחזי להטביל מחטין וצינורות אבל בציר מרביעית לא כד] וגם בפ' אלו דברים (ברכות נב.) קאמר נוטלין לידים ואח"כ מוזגין הכוס שמא יטמאו המשקין שאחורי הכוס מחמת הידים ויחזרו ויטמאו הכוס ואין רגילות שיהא נדבק רביעית בדופני הכוס לכך נראה לומר שאין אלו רק מדרבנן ולכך בעי רביעית וקרא דקמייתי אסמכתא בעלמא ע): **ונכנס** למקדש. פירוש ועבד עבודה אבל בכניסה בלא עבודה לא מחייב והכי כה] פירשו בתורת כהנים: **אמר** רב הלכה כרבי אליעזר. ואם תאמר והא אמר רב כו] (כתובות דף י:) אכל תמרים אל יורה ויש לומר דהתם מדרבנן אבל מן התורה יין דוקא פ) כז]: **ארבע** חטאות ואשם אחד. ואם תאמר אמאי לא חשיב ה' כגון נשבע שלא יאכלנו ואכלה ויש לומר מידי דאיתיה בשאלה לא קתני ומוקדשין דתני אף על גב דהוו בשאלה מכל מקום השתא שנשחטו ונזרקו דמן כהילכתא כח] ליתא בשאלה אבל ליכא למימר דאיירי בבכור שהרי קאמר בגמרא אקדשיה מיגו דאיתוסף בה איסור וכו' ואי הוי איירי בבכור לא הוה אומר אקדשיה שהרי קדוש בפטר רחם צ):

אס

רוקו בכל שהוא. דכתיב (ויקרא טו) וכי ירוק הזב בטהור וגו' וזובו ומי רגליו ילפינן מרוקו במסכת נדה בפרק דם הנדה (דף נה.): **ושהה כדי אכילת פרס.** (יג:) משמע במקדש שהה והיינו דקפריך ד] בגמרא מה לי לישהויי דקתני ושהה: (ז) **עד מ' יום.** מתוק הוא ולא משכר: **מוזהרין עליו בכל שהוא ומגתו.** אבל אינו במיתה עד שישתה רביעית בן מ' יום: **במאי פליגי.** תנא קמא ור' יהודה: (ח) **שכר שכר מנזיר: דבילה קעילית.** מקום: **נדרא עלה דביתהו.** שלא ליהנות הימנה: **אתא לקמיה דרב אשי.** לאחר אכילה ושתיה: **לא מוקים אמורא עליה.** למידרש בפירקא: **מיומא טבא לחבריה.** מאחר שעשה שמחת יום טוב שאכל ושתה עד למחר משום שכרות: **ביותר מרביעית.** אף על גב דרמא ביה מיא משכר ואנא יותר מרביעית שתאי: **ולהבדיל.** יין ושכר אל תשת בבואכם אל אהל מועד וגו' ולהבדיל וגו' כא] ובבואכם להבדיל בין הקדש והחול נמי אל תשת יין ושכר: **הדמין והערכין והקדשות.** שאסורים שתויי יין לשום אותן לבעלים לפדותן דדילמא לא שיימי להו שפיר: **הוראה.** של איסור והיתר שתויי יין אסורין בה: **מדרשות.** שדורשין בפירקא אסור לשתויי יין שיש בהן הוראה: **הלכה.** למשה מסיני: **תלמוד לומר ולהורות.** לאפוקי משנה שאין מורין הלכה מתוך משנה הלכך מותר לשתויי יין לשנות: **ר' יוסי אומר יכול אפילו התלמוד.** יהא אסור ללמוד תלמוד לומר ולהורות לא אסרתי אלא הוראת הלכה למעשה: כב] **שתויי יין מורים.** שהרץ טמא וצפרדע טהור ואין חוששין שהרי לכל גלוי: **נימא רבי יוסי בר יהודה היא.** דאמר שתויי יין מותר בגמרא ס) ואי אפשר שלא יבין ויורנו מהם ולא רבנן דאסרו אפילו לשנות בגמרא וכל שכן שום הוראה: **והא רב לא מוקים כו'.** ואמאי לא דריש בפירקא כיון דגמרא שרי כל שכן מדרשות: **לא סגי בלא הוראה.** דכ"ע בעו מיניה: **מתני' ד' חטאות.** חד משום דאכל קדש בטומאה וחד משום חלב וחד משום נותר וחד משום יוה"כ: **ואשם.** מעילה: **אינו מן השם.** דאין חיוב זה משום אכילה:

תוספות אבל אוכלין טמאין כו'. פירש"י דלא קאי אנכנס למקדש דלא מחייב אביאת מקדש באכילת אוכלין טמאין אפי' נטמאו במת דאין נעשין אבות הטומאה כיון דאין להם טהרה במקוה ונראה דאיירי באכל נבילת עוף טהור ושתה משקין טמאין כגון דם השרץ שמטמא כבשרו ונכנס למקדש: **ונכנס** למקדש ושימש. דאינו חייב אלא בשעת עבודה כדיליף לה בספיה מקידוש ידים ורגלים: בה"ג כהן ששתה יין ונשא כפיו פסול ושיעורו ברביעית כדאמרינן השותה רביעית יין אל יתפלל דתפלה בעי כוונה ומסתמא ברכת כהנים לא בעי כוונה טפי מתפלה: **ואשם אחד.** והא דחייב אשם מעילה ק) אנותר אע"ג דלא שוה מידי ואמרינן בפרק כל שעה (דף כ"ט) האוכל חמץ הקדש במועד לא מעל התם בקדושת דמים דלא נחת עליו קדושת הגוף וכשנאסר בהנאה אינו ש"פ ולא נהנה מן ההקדש שוה פרוטה:

דרב לא מוקי אמורא עליה. לא היה מעמיד מתורגמן לפניו לדרוש דרשה לרבים, **מיומא טבא לחבריה.** כלומר משעשה היום יום טוב, דהיינו לאחר סעודה עד מחר (ביצה ד.) משעה שאכל ושתה ועשה יום טוב עד למחר, דהכי משמע קרא יין ושכר אל תשת בבואכם וגו' וכן בשעה שאתה בא להבדיל ולהורות בין דבר קדושה לדבר חול אל תהי שכרות (זבחים יח.). **משום שכרות.** דרב אורויי היה מורה בדרשה שלו, כדאמרינן בכריתות, ושכור אסור להורות דכתיב יין ושכר אל תשת, וכתיב להורות את בני ישראל (ביצה ד.). **יש אוכל אכילה אחת.** זית אחד (שבת קכ.) **וחייבין עליה ד' חטאות ואשם אחד.** חייב משום חלב ומשום נותר ומשום יום הכפורים ומשום טמא שאכל את הקדש הרי ארבע חטאות ואשם אחד מעילה, ואפילו הוא כהן, גבי חלב דקדש מועל הוא, דאמר מר כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה, והנהו כולהו איסור חל על איסור ניהו, או על ידי כולל או על ידי מוסיף, שהרי משנולדה הבהמה נאסר חלבה, אקדשה מיגו דחל איסור מוקדשים אבשר ועור חל נמי אחלב, הרי כולל, הוה ליה נותר מיגו דאיתוסף בה איסורא לגבי מזבח על חתיכה זו משום נותר אתוסף נמי לגבי גברא משום נותר, הרי מוסיף, איטמא גברא מיגו דאיתסר האי גברא בקדשים הנאכלים משום טומאה, איתסר נמי בהאי חלב משום טומאה, הרי כולל, הוה ליה יוה"כ מיגו דאיתסר אף בחולין משום יוה"כ, איתסר נמי בהאי משום יוה"כ (שבועות כד:). **אם היה שבת והוציאו.** אבל משום יוה"כ לא הוי מחייב אהוצאה, דקסבר אין עירוב והוצאה ליוה"כ והכי מפרש בכריתות (יבמות לד. ועי' לקמן יד.). **אינו מן השם.** אין חטאת זו משום אכילה אלא משום הוצאה (שבת קב.).

רבינו גרשום

שנא טומאה ישנה דאמרי ליה נטמאת אתמול והיום נכנסת למקדש כי אמר לא נטמאתי פטור דאדם נאמן על עצמו: ואי אמרת טעמא דרבנן דפטרי משום דאמרינן מיגו הוא כי פטרי ליה כו': אבל טומאה חדשה מיחייב. דליכא למימר מיגו דאמרי ליה העדים השתא נטמאת ולא טבלת ונכנסת למקדש עכשיו מאי א)(פשיטא כו'. אמר להו ק"ו עדיף ועיקר אע"ג דאיכא מיגו): והכי קתני מתוך שאם רצה אמר לו נטמאתי: בטומאה ישנה קא מיירי דאיכא למימר מיגו כדאמר לעיל מיגו דאי בעי אמר טבלתי ופטור כי אמר נמי לא נטמאתי כו'. הילכך אדם נאמן על עצמו: אי הכי. מאי קמ"ל הא ברייתא היינו חלב הואיל וסבירא להו דאמרי' מיגו הא מן אמרו לו אכלת חלב מצי ילפינן: אפי' הכי איצטריך הא ברייתא מהו דתימא אכלתי חלב הוא דקא מתרץ דיבוריה למימר מיגו דמצי אמר לא אכלתי שוגג אלא מזיד כי אמר נמי לא אכלתי פטור: אבל הוא אמר לא נטמאתי. לא מתרץ דיבוריה למימר לא ניטמאתי שוגג אלא מזיד דאפי' אם נטמא במזיד טמא הוי וכי נכנס בשוגג במקדש חייב לאיי הכא נמי מתרץ דיבורא למימר מיגו דאי בעי אמר טבלתי מאי לא נטמאתי נמי לא עמדתי בטומאה אלא טבלתי: והתודה. אשר חטא עליה דכתיב בשמיעת קול ובטומאת מקדש וקדשיו: מודה בדברים. שאין מכחיש העדים חייב: הא ר' יהודה אמר היינו רבנן דמתניתין דפליגי עליה דר' מאיר: ומודים חכמים. אחריני ולאו הני דמתניתין: לר' יהודה. דהיינו רבנן דמתניתין: בחלבין. באכלת חלב: ובביאת מקדש. דאדם נאמן על עצמו שאם אמרו לו ב' נטמאת ונכנסת למקדש והוא אומר לא נכנסתי שוגג אלא מזיד דפטור מן הקרבן דאינו מכחיש את העדים דלא נטמא אלא נטמא ונכנס מזיד: אבל בטומאה. שאם אמרו לו העדים נטמאת והוא אמר לא נטמאתי לא מודו ליה דנאמן: במאי עסקינן. באי זו טומאה לא מודו ליה: ב)אי נימא בטומאה ישנה. מאי שנא חלבין וביאת מקדש כדאמרן דמודו ליה דנאמן דאיכא למימר מיגו ולא מכחיש להו דאם רצה יאמר מזיד הייתי: טומאה ישנה נמי מתרץ דיבוריה. דאיכא למימר מיגו דאם רצה יאמר לא עמדתי כו' אלא ודאי בטומאה חדשה לא מודו ליה דליכא למימר מיגו וש"מ דטעמא דרבנן משום מיגו: אמר רבינא לעולם בטומאה ישנה. לא מודו ליה דאם (דחה) בטומאה חדשה אפי' ר' יהודה גופיה לא סבירא ליה דנאמן על עצמו דליכא למימר מיגו וכ"ש חכמים דלא סבירא להו דנאמן: אלא במאי קאמר אבל בטומאה לא מודו ליה אפי' בטומאה ישנה קאמר אתמול [נטמאת] והיום אכלת קדשים. ובטומאה ישנה כי הא לא מודו ליה דלית בה מיגו כגון דאמרו ליה עדים אכלת קדשים בטומאה דנטמאת דחייב קרבן בשוגג ובמזיד כרת והוא אמר לא נטמאתי דהכא לא מתרץ דיבוריה למימר מיגו בלא הכחשה וליכא למימר לא עמדתי בטומאה אלא טבלתי: דמאי אמר להון אי אמר להון טבלתי ואכלתי כי אמר להו הכי איתכחש ליה דיבור קמייתא בטומאת מגע במה שנגע בטומאה. דהא כי אמר לא נטמאתי היינו משמע דלא נטמא כלל וכי הדר ואמר טבלתי מכלל דנטמא נמצא מוכחש דיבורו ראשון שאמר לא נטמאתי ואמאי לא מתרץ דיבוריה הכא כי ההוא דאמרו לו נטמאת בטומאה ישנה והוא אמר לא נטמאתי. דלא דמיא להכא. דהכא איהו לא קא מהדר להו במאי דקא אמרי ליה אינהו דאינהו קא אמרי ליה אכלת קדשים בטומאת הגוף ואיהו לא קא מהדר לא אכלתי אלא קא אמר לא נטמאתי היינו משמע לא נטמאתי [ממש] דהכא לא מתרץ דיבוריה כדאמרן הילכך בטומאה ישנה כי הא לא מודו ליה. ור' יהודה סבר אפי' בהא נאמן דמתרץ דיבוריה למימר לא עמדתי בטומאתי ולעולם טעמא משום מיגו: ט"א אמרי האי ומודין חכמים היינו רבנן דמתניתין. אבל בטומאה לא מודו ליה: במאי עסקינן באיזו טומאה לא מודו ליה אי נימא בטומאה ישנה מאי שנא חלבין וביאת מקדש כו': אלא לאו בטומאה חדשה. לא מודו ליה ור' יהודה סבר אפילו בטומאה חדשה אדם נאמן: אמר רבינא לעולם בטומאה ישנה. כלומר מאי דוחקיך דבטומאה חדשה מוקמת לה דלא מודו ליה משום דלית ביה מיגו אפי' בטומאה ישנה מצית למימר דלא מודו ליה ומשכחת לה דלית ביה מיגו כי האי גוונא כגון דקא אמרו ליה עדים אכלת קדשים כדאמר לעיל. ואמר לן ר' דלישנא קמא מיסתברא טפי: אמר רב נחמן אמר רב הלכה כר' יהודה. דאדם נאמן על עצמו: לא אמר. ר' יהודה דאדם נאמן על עצמו [אלא] בינו לבין עצמו ולא לעצמו ולעצמו כלומר אע"ג דנאמן דלא נטמא אינו רשאי לאכול בקדשים בפרהסיא אלא בצנעא בינו לבין עצמו ולעצמו ולא של אחרים: ט"א ולעצמו רשאי להאכיל דהוא יודע (של עצמו) [בעצמו] דלא נטמא אבל לא לאחרים דדילמא אתי למימר בכל מקום אדם נאמן על עצמו יותר ממאה עדים: ומודה ר' מאיר לחכמים. דנאמן על עצמו בשנים שאמרו לו בעלת שפחה כו': מיגו דאי בעי אמר לא גמרתי ביאתי. דאינו חייב אלא בשכבת זרע וזה אין מבורר לעדים ונמצא שעדותן אין עדות הילכך נאמן הוא לומר לא בעלתי: וכן בנזיר שאמרו לו נטמא למת

א) נראה דצ"ל ור"מ אמר להו דק"ו עדיף ועיקר כו': ב) עד כאן שייך לדף יב ע"א

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"א מהלכות ביאת מקדש הלכה א:
כה ב ג מיי' שם הל' ב:
כו ד ה מיי' שם הל' ג טוש"ע י"ד סי' רמב סעיף יג בהגה"ה:
כז ו ז מיי' שם הלכה ד:
כח ח מיי' פ"ו מהל' שגגות הלכה ד:

תורה אור השלם

1. יַיִן וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: ויקרא י ט
2. מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל: במדבר ו ג
3. וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר: ויקרא י י

שיטה מקובצת

א] מעיין הוא חלב נמי: ב] הוא. גליון ק"ק אם אוכל הוא איך תני ומטמא טומאת משקין ברביעית וצ"ל דמדרבנן הוא דבעינן רביעית דכל הני נמי משקין הוו מדרבנן אבל פריך לרבא דאמר חלב מעיין הוא. מהר"י ז"ל: ג] הא מתניתא דאמר רבא דקתני מטמא. פי' מדמטמא שלא לרצון ש"מ מעיין הוא ומשני שלא לרצון בסתמא עדיף משאר משקין. תוס': ד] לרצון בסתמא דאמרי' דדעתיה של תינוק לאו דוקא דעתו של תינוק אלא דעת האשה שנותנת חלב להניק את בנה על הטיפה המלוכלכת ע"פ הדד [והוי] משקה שתחילתו לרצון דמכשיר כשאר משקין. תוס': ה] למה לי שהייה דקתני ושהה. דקס"ד דשהה במקדש ולכך פריך ולמה לי שהייה מיד שהפך בצנורא נחייב דעבודה היא. תוס': ו] עי' בחדושין: ז] לך יין מוזהרין עליו בכל שהוא: ח] מה ת"ל יין לומר לך על. גליון צ"ע לר"י אי מוזהר איין בכל שהוא כמו לת"ק. מהר"י ז"ל: ט] שאר משכרין תיבת משקין נמחק: י] ר' אלעזר. אמר מורי הרמ"ר דדריש כמו ת"ק מה ת"ל יין (יין) אם הפסיק כו' א"כ הוא באזהרה איין וצ"ע קצת. תוס': יא] אל תשת שלא תשתהו: יב] מאי. ס"א ושכר והוא דמשכר: יג] מידי דהוא משכר. גליון וקשה אמאי לא אמרינן מה ת"ל יין כמו לת"ק דלא מחייב רק ביין וי"ל דאה"נ נימא יין לומר שמוזהרין עליו אף אם נתן בו מים דלא פטר ליה רק ממיתה אך קשה דבסמוך אמרינן הא אמר [רב] הלכה כר' אלעזר ומר רמי ביה מיא משמע דאף אזהרה ליכא וצ"ל דיש לנו לדמות שתיית יין לגבי הוראה לשתיית יין למקדש היכא דאית ביה מיתה ולא לאותה דליכא אלא אזהרה והא דאמר בכתובות אכל תמרים אל יורה מדרבנן הוא. תוס' הרא"ש ז"ל: יד] רב שמואל בר אחותאי אמר רב המנונא סבא אמר רב יצחק בר אשיאן אמר רב הונא אמר רב הלכה תיבת יהודה נמחק: טו] כר' אלעזר אות י' נמחק: טז] ומר הוא דקא רמי ביה מיא. לפי דברי מורי הרמ"ר דפי' דאע"ג דאינו במיתה איכא באזהרה קשה כי רמי ביה מיא מאי הוי ושמא אינו מוזהר להורות רק בדבר דאית ביה מיתה. תוס': יז] אלו הדמין וערכין: יח] אמורא עליה מיומא: יט] והוציאו בפיו חייב: כ] תיבת בגמרא נמחק: כא] וגו' כלומר ובבואכם: כב] מה"ד ששתויי יין: כג] דפסחים גליון וי"מ דהתם לקדשים והכא לחולין א"נ הכא ביצאו דרך שפופרת דלא נגעי וברביעית גזרו רבנן טומאה. מהר"י ז"ל: כד] עי' בחדושין: כה] והכי איתא בהדיא בתו"כ תיבת פירשו נמחק: כו] (רב ואין לתמוה הלכתא למשיחא כו') וא"ת כיון דהלכתא כר' אלעזר א"כ הא דאמרינן בכתובות אכל תמרים אל יורה אמאי והא לית ליה לר' אלעזר שאר משכרים דהא דריש שכר למילתא אחריתי וצ"ל דאינו אלא מדרבנן. תוס' אחרות: כז] דוקא. ואין לתמוה הלכתא למשיחא די"ל דנ"מ לענין הוראה דאם נתן מים כ"ש ברביעית יין מותר להורות. תוס' כת"י: כח] כהלכת' ליתנהו בשאלה:

מסורת הש"ס

א) [תמציתו של ברייתא זו תמצא בתוספתא פ"א הי"ב ע"ש], ב) כ"א משכרין [וכ"א בתוספתא פ"א הי"ב], ג) [צ"ל אלעזר], ד) גי' ת"כ ושכר אל תשת אל תשתהו כו' וע' שו"ת הרשב"א סי' שס"ג מה שהוכיח מזה הנוסחא, ה) [צ"ל אלעזר], ו) סנהדרין ע: [בכורות מה: יומא עו.] נזיר ד. ע"ש שבועות כג., ז) [מתוך דברי תוס' ד"ה ונכנס למקדש משמע דלא גרסי' ושימש וכן בש"ס דנזיר ובסנהדרין וביומא ליתא אכן בשבועות איתא ועבד], ח) חייב וכ"א בכ"מ, ט) [צ"ל אלעזר וכן לקמן], י) כתובות מ. גיטין כו:, כ) ביצה ד. זבחים יח. [מס' סופרים פי"א הלכה ד], ל) [כלומר לא יתכן לרב להשמיע דברי תלמוד בלא הוראה ערוך ערך תלמוד], מ) שבועות כד: יבמות לד. שבת קב. [לקמן כג.], נ) [בס"א: וחייב וכ"ה שם, ס) בס"א: בתלמוד, וכן לקמן, ע) [וע"ע תוס' חולין פז: ד"ה כל משקה ותוס' פסחים יד. ד"ה דליכא], פ) [ובכתובות תירצו בענין אחר], צ) ע' בס' בה"ז,

הגהות הב"ח

(א) גמ' מעיין הוא חלב נמי: (ב) שם קשיא הא מתניתא מטמא בין כצ"ל ותיבות ואמר רבא נמחק: (ג) שם מאי שלא לרצון בסתמא דדעתיה וכו' אבל לא ניחא ליה טהור. נ"ב נ"ל דצ"ל אלא טהור וק"ל: (ד) שם ושכר אל תשתהו כצ"ל ואות ו' נמחק: (ה) שם במשנה חלב והוא נותר: (ו) שם והוציאו בפיו חייב: (ז) רש"י ד"ה ושהה וכו' ושהה הס"ד ואח"כ מ"ה בן ארבעים עד מ': (ח) ד"ה במאי וכו' ור' יהודה הס"ד ואח"כ מ"ה ה"ג שכר:

גליון הש"ס

מתני' ואשם א'. ע' זבחים מה ע"א תד"ה והשוחטן ובחולין קיז ע"א תד"ה אמר ר"י: שם ר"מ אומר. ע' קצות החשן ר"ס כ"ח: תוס' ד"ה ואשם כו' אנותר. ע"ל כג ע"א ברש"י ד"ה בגסה:

מוסף רש"י

מטמאין טומאת משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים, **ברביעית.** זהו שיעור משקין לטומאה (נדה נה:). **טומאה חמורה.** אדם ובגדים, דמעיינות הן (שם). **דבילה קעילית.** הגדילה באותו מקום ומשכרת כיין (בכורות מה:) קעילית, על שם מקומה (שבועות כג.) מאותו מקום (סנהדרין ע:). **ושתה דבש.** מי"ד בלע"ז מים ודבש שלוקין ביחד (בכורות מה:). **לוקה.** משום יין ושכר אל תשת וגו' ובכהן עסקינן (סנהדרין עא.) כר' יהודה מוקמינן לה דקאמר על שאר משכרין באזהרה דאל תשת (בכורות מה:). **טובינא דחכימי.** מאושר שבחכמים (כתובות מ. גיטין כו:) אשרי מתרגמינן טובאי. ר' אלעזר הוא ר' אלעזר בן שמוע ותלמידו של ר"ע היה, כדאמרינן ביבמות בהבא על יבמתו (סב:) והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנה להם, ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ור' אלעזר בן שמוע (כתובות מ.).